

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska
Slovak Blind and Partially Sighted Union

Sekulská 1
842 50 Bratislava
Slovenská republika

tel.: +421/2/69 20 34 20
+421/2/69 20 34 30
fax: +421/2/69 20 34 47

IČO: 00683876
DIČ: 2020804731

e-mail: unss@unss.sk
web: www.unss.sk

Tlačová správa

V Bratislave
3.1.2019

Na okamžité
uverejnenie

Vybavuje:
Dušana Blašková

Telefónne číslo:
02/69 20 34 20

Bodky, ktoré znamenajú svet

Vždy začiatkom roka sa častejšie skloňujú slová „nevidiaci“, „kompetencia“, „nezávislosť“ a „rovnosť“. Od roku 2001 si na podnet Svetovej únie nevidiacich (WBU) slávnostne pripomíname deň narodenia Louisa Braillova, od roku 2019 však získava významnejší status. Valné zhromaždenie OSN totiž 17. decembra 2018 vyhlásilo štvrtý január za Svetový deň Braillovoho písma.

;V schválenej rezolúcii OSN vyzýva všetky členské štáty, príslušné organizácie v systéme OSN, ďalšie medzinárodné organizácie a občiansku spoločnosť, vrátane mimovládnych organizácií a privátneho sektora, aby zvyšovali verejné povedomie o Braillovom písme – prostriedku komunikácie, ktorý je pre uplatňovanie práv ľudí so zrakovým postihnutím nevyhnutný. Výzva smeruje aj k vládam členských štátov, aby prijímali opatrenia naprieč spoločnosťou na podporu tohto cieľa.

Z tajného písma Braillovo

O vytvorenie systémov, ktoré by nevidiacim umožňovali komunikovať písaným slovom (t. j. písať aj čítať) a dorozumievať sa tak nie len medzi sebou, ale aj s ľuďmi bez zrakového postihnutia, sa pokúšali viacerí, zväčša rôznymi transkripciami latinky. Spočiatku sa nevidiaci učili čítať ryté, tesané alebo vyrezávané písmo prstami, nahmatať línie vzniknuté po zaschnutí hustého atramentu. Akékoľvek spracovanie latinky však bolo pre nich na čítanie príliš náročné, písanie predstavovalo ešte väčší problém.

Medzníkom v histórii slepeckého písma bolo zistenie, že kým pre zrak sú dôležité línie, pre hmat sú to body. Prvé písmo, ktoré mohli nevidiaci nielen čítať, ale pomocou špeciálnej šablóny aj písať, vytvoril (pôvodne ako tajné písmo pre vojenské účely) Charles Barbier de la Serre v roku 1815. Iniciatívou chovancov Národného ústavu pre mladých slepcov v Paríži bola vyhlásená súťaž na zjednodušenie tohto písma a spomedzi niekoľkých návrhov najväčšmi obstál práve návrh Louisa Braillova.

Braillovo písmo bolo predstavené svetu v roku 1825. Pozostáva z dvoch stĺpcov po troch bodoch. Ich kombináciou možno zaznačiť písmená abecedy (aj s diakritikou), interpunkčné znamienka, matematické a chemické symboly, dokonca notový záznam. Veľkosť jednotlivých bodov, vzdialenosť medzi nimi ako aj medzi riadkami sú pevne dané tak, aby bolo možné onen šesťbod poľahky zachytiť bruškom prsta. Neexistujú veľkosti písmen, ako ich pozná vidiaci človek, na zvýraznenie nemožno použiť „tučné“ písmo, ani kurzívu. Je však plne ortografické, má svoju logiku, zákonitosť a postupnosť a v skúške obstojí s akýmkoľvek iným písmom.

Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska je občianske združenie, ktorého členmi sú nevidiaci a slabozrakí ľudia, ich priaznivci, priatelia a rodičia. V súčasnosti má viac ako 4 000 členov združených v 62 základných organizáciách. Svoje služby, poradenstvo a aktivity poskytuje ľuďom so zrakovým postihnutím v každom kraji Slovenska bezplatne. Únia nevidiacich a slabozrakých Slovenska vznikla v roku 1990.

Kontakt:

Dušana Blašková, metodička rozvoja spolkovej činnosti ÚNSS

Tel.: 02/69 20 34 30, 0911 469 653

e-mail: dusana.blaskova@unss.sk

www.unss.sk